

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 113/20
Λουξεμβούργο, 23 Σεπτεμβρίου 2020

Απόφαση στην υπόθεση C-777/18
WO κατά Vas Megyei Kormányhivatal

Προσκρούει στην αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και στην οδηγία περί διασυνοριακής υγειονομικής περιθάλψεως εθνική νομοθεσία η οποία αποκλείει, ελλείψει προέγκρισης, την επιστροφή των εξόδων που συνδέονται με επέμβαση στην οποία υποβλήθηκε επειγόντως ασφαλισμένος, κάτοικος κράτους μέλους, σε άλλο κράτος μέλος

Ένας τέτοιος περιορισμός της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών είναι δυσανάλογος και αντιβαίνει στην οδηγία

Το 1987, ο WO, Ούγγρος υπήκοος, απώλεσε την όραση στον αριστερό οφθαλμό του λόγω αποκόλλησης του αμφιβληστροειδούς. Το 2015, ο WO διαγνώστηκε με γλαύκωμα στον δεξί οφθαλμό. Υποβλήθηκε ανεπιτυχώς σε θεραπεία σε διάφορα ουγγρικά ιδρύματα υγείας, καθώς το οπτικό πεδίο του ενδιαφερομένου μειωνόταν συνεχώς και η ενδοοφθαλμική πίεση εμφάνιζε υψηλές τιμές.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2016, ο WO επικοινωνήσε με ιατρό ο οποίος ασκούσε το επάγγελμά του στο Recklinghausen (Γερμανία) και του όρισε ραντεβού στις 17 Οκτωβρίου 2016 για εξέταση. Ο ιατρός τον ενημέρωσε ότι έπρεπε να παρατείνει τη διαμονή του μέχρι τις 18 Οκτωβρίου 2016, ημερομηνία κατά την οποία θα υποβαλλόταν ενδεχομένως σε οφθαλμολογική επέμβαση.

Εν τω μεταξύ, ιατρική εξέταση η οποία είχε πραγματοποιηθεί στην Ουγγαρία αποτίμησε την ενδοοφθαλμική πίεση του WO σε 37 mmHG, ήτοι τιμή πολύ υψηλότερη εκείνης που θεωρείται κανονική. Κατόπιν της εξέτασης στην οποία υποβλήθηκε ο WO στις 17 Οκτωβρίου 2016 στη Γερμανία, ο ιατρός που ασκούσε το επάγγελμά του στο εν λόγω κράτος μέλος έκρινε ότι έπρεπε να πραγματοποιηθεί επειγόντως οφθαλμολογική επέμβαση για τη διάσωση της όρασης του WO. Η επέμβαση αυτή πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στις 18 Οκτωβρίου 2016.

Το αίτημα επιστροφής των εξόδων που συνδέονται με την παροχή διασυνοριακής υγειονομικής περιθάλψεως στη Γερμανία απορρίφθηκε από τις ουγγρικές αρχές με την αιτιολογία ότι αποτελούσε προγραμματισμένη περίθαλψη για την οποία ο WO δεν είχε λάβει προέγκριση όπως επιτάσσουν οι κανονισμοί της Ένωσης για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (στο εξής: κανονισμοί) ¹.

Το Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (δικαστήριο διοικητικών και εργατικών διαφορών του Szombathely, Ουγγαρία) που επιλήφθηκε της προσφυγής κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η επιστροφή των εξόδων σε σχέση με την προαναφερθείσα υγειονομική περίθαλψη ερωτά το Δικαστήριο εάν αντιβαίνει στους κανονισμούς, στην οδηγία περί διασυνοριακής υγειονομικής περιθάλψεως ² ή στην αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών νομοθεσία κράτους μέλους η οποία ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι αποκλείει, σε κάθε περίπτωση, την κάλυψη των δαπανών υγειονομικής περιθάλψεως που παρέχεται χωρίς προέγκριση σε άλλο

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1) και κανονισμός (ΕΚ) 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 (ΕΕ 2009, L 284, σ. 1).

² Οδηγία 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (ΕΕ 2011, L 88, σ. 45).

κράτος μέλος, δίχως να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση της υγείας του ασθενούς και ο επείγων χαρακτήρας της επίμαχης περιθάλψεως.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο, εξετάζοντας, πρώτον, την ερμηνεία των κανονισμών, διαπιστώνει ότι η ιατρική περίθαλψη που παρέχεται εντός κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνο της κατοικίας του ασφαλισμένου και με δική του αποκλειστικώς απόφαση, συνιστά, κατά την έννοια των κανονισμών, προγραμματισμένη περίθαλψη της οποίας η κάλυψη υπόκειται σε προέγκριση χορηγούμενη από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους κατοικίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του ³ κατά την οποία, ακόμη και ελλείψει προέγκρισης δεόντως χορηγηθείσας πριν από την έναρξη της προγραμματισμένης περιθάλψεως σε άλλο κράτος μέλος, ο ασφαλισμένος μπορεί να δικαιούται να ζητήσει κατευθείαν από τον αρμόδιο φορέα την επιστροφή του ποσού της δαπάνης που πραγματοποίησε, μέχρι του ποσού το οποίο ο φορέας αυτός θα κάλυπτε υπό κανονικές συνθήκες αν ο ασφαλισμένος είχε λάβει τέτοια έγκριση. Η δυνατότητα αυτή υφίσταται, μεταξύ άλλων, όταν, για λόγους συνδεόμενους με την κατάσταση της υγείας του ή με την ανάγκη να τύχει επειγόντως περιθάλψεως, ο ασφαλισμένος κωλυόταν να ζητήσει μια τέτοια έγκριση ή δεν μπορούσε να αναμείνει την απόφαση του αρμόδιου φορέα επί της σχετικής αίτησής του (στο εξής: ατομικές περιστάσεις).

Προς τούτο, εναπόκειται στον αρμόδιο φορέα, υπό τον έλεγχο του εθνικού δικαστή, να εξετάσει αν, αφενός, η υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ατομικών περιστάσεων, και αφετέρου, εάν πληρούνται κατά τα λοιπά τα κριτήρια για την κάλυψη των εξόδων από τον αρμόδιο φορέα βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 883/2004 ⁴.

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο επισημαίνει, όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση σχετικά με την ύπαρξη ατομικών περιστάσεων, ότι η εξέταση που πραγματοποιήθηκε στην Ουγγαρία στις 15 Οκτωβρίου 2016 και επιβεβαίωσε, λόγω του αποτελέσματός της, τον επείγοντα χαρακτήρα της οφθαλμολογικής επέμβασης στην οποία ο WO όντως υπεβλήθη στις 18 Οκτωβρίου 2016, μπορεί να συνιστά ένδειξη ότι αυτός **δεν θα μπορούσε να αναμείνει την απόφαση του αρμόδιου φορέα επί τυχόν αίτησης προέγκρισης**. Εντούτοις, εναπόκειται στο ουγγρικό δικαστήριο να ελέγξει, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των συγκεκριμένων περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, εάν πληρούνται και οι δύο προαναφερθείσες προϋποθέσεις.

Για την περίπτωση που το ουγγρικό δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο WO δεν δικαιούται, βάσει των κανονισμών, να ζητήσει επιστροφή των εξόδων της περιθάλψεως που του παρασχέθηκε στη Γερμανία, το Δικαστήριο εξετάζει, εν συνεχεία, εάν προσκρούει στην αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και στην οδηγία ⁵, η οποία συγκεκριμενοποιεί την αρχή αυτή, εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία αποκλείει σε κάθε περίπτωση, την επιστροφή των εξόδων ιατρικής περιθάλψεως που παρέχεται σε ασφαλισμένο σε άλλο κράτος μέλος χωρίς προέγκριση, ακόμη και όταν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος μη αναστρέψιμης επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του εν λόγω ασφαλισμένου.

Συναφώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι σύστημα χορήγησης προέγκρισης όπως είναι το θεσπιζόμενο με την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική νομοθεσία **συνιστά περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών**.

Όσον αφορά το επιχείρημα της Ουγγρικής Κυβέρνησης ότι ένας τέτοιος περιορισμός δικαιολογείται από τον σκοπό να καταστεί εφικτός ο βέλτιστος σχεδιασμός και η βέλτιστη διαχείριση της

³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 2010, Elchinov (C-173/09).

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 883/2004: «Η έγκριση πρέπει να χορηγείται εφόσον η εν λόγω θεραπεία περιλαμβάνεται στις παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί ο ενδιαφερόμενος και μια τέτοια θεραπεία δεν είναι δυνατόν να του παρασχεθεί εντός χρονικού διαστήματος ιατρικά αιτιολογημένου, αφού ληφθούν υπόψη η τρέχουσα κατάσταση της υγείας του και η πιθανή εξέλιξη της ασθένειάς του.»

⁵ Ο ασφαλισμένος σε κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των εξόδων διασυνοριακής υγειονομικής περιθάλψεως μόνον μέχρι του ποσού το οποίο θα είχε καλύψει το κράτος μέλος ασφάλισης εάν η υγειονομική αυτή περίθαλψη είχε παρασχεθεί στο έδαφός του, χωρίς η επιστροφή να μπορεί να υπερβεί το πραγματικό κόστος της υγειονομικής περιθάλψεως που έλαβε ο ασθενής.

υγειονομικής περιθάλψεως και να διασφαλιστεί η περιστολή των δαπανών που συνδέονται με αυτήν, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **επίκληση τέτοιου επιτακτικού σκοπού είναι δυνατή μόνον σε σχέση με τη νοσοκομειακή περίθαλψη ή την εκτός νοσοκομείου περίθαλψη η οποία απαιτεί τη χρησιμοποίηση βαρέος εξοπλισμού** και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτή σε σχέση με την παροχή ιατρικών συμβουλών. Εναπόκειται επομένως στο ουγγρικό δικαστήριο να ελέγξει εάν η επίμαχη οφθαλμολογική επέμβαση εμπίπτει σε μία από τις δύο αυτές κατηγορίες περιθάλψεως.

Σε περίπτωση που το ουγγρικό δικαστήριο κρίνει ότι η επίμαχη οφθαλμολογική επέμβαση συνιστά νοσοκομειακή περίθαλψη ή περίθαλψη εκτός νοσοκομείου η οποία όμως απαιτεί τη χρησιμοποίηση βαρέος εξοπλισμού, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι εθνική νομοθεσία που αποκλείει την επιστροφή, από τον αρμόδιο φορέα, των εξόδων αυτών ελλείπει προέγκρισης, ακόμη και υπό τις προαναφερθείσες περιστάσεις, έστω και αν συνέτρεχαν κατά τα λοιπά οι προϋποθέσεις για την κάλυψη των εξόδων αυτών, συνεπάγεται **δυσανάλογο περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και αντιβαίνει στην οδηγία**.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582